

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 3559 din data de 10.04.2025

Biroul permanent al Senatului

86 / 14.04.2025

Domnului Mario Ovidiu Oprea
Secretar General al Senatului României

Stimate domnule secretar general,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XXXV/1207 din 03.03.2025 prin care ați transmis, în vederea avizării, Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru completarea art. 22 din Legea nr. 143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri* (b50/24.02.2025), vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința din data de 03 aprilie 2025 a Comisiei nr. 1 - reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, având în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești”, Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

Astfel, analizând proiectul de act normativ, Comisia a constatat că acesta urmărește instituirea unei derogări de la prevederile art. 53 din Legea sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002.

La art. 53 din Legea nr. 487/2002 se prevede că „procedura de internare nevoluntară se aplică numai după ce toate încercările de internare voluntară au fost epuizate”.

Așa fiind, Comisia a observat că derogarea la care se referă propunerea legislativă pare a avea în vedere doar acest aspect, respectiv recunoașterea posibilității internării nevoluntare a consumatorilor și consumatorilor dependenți fără a fi necesară încercarea prealabilă a internării voluntare.

Cu toate acestea, propunerea legislativă prevede și alte dispoziții derogatorii de la legea menționată, pe care nu le raportează în mod adecvat la articolele acesteia, după cum urmează:

- măsura internării nevoluntare se instituie *ope legis*, nefiind lăsată la latitudinea medicului psihiatru, a comisiei special constituie la nivelul unității medicale ori a instanței de judecată;
- măsura internării nevoluntare este propusă a fi incidentă în alte ipoteze decât cele prevăzute de Legea nr. 487/2002.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

În această ordine, potrivit propunerii de completare a Legii nr. 143/2000, măsura internării nevoluntare se instituie în cazul consumatorului și consumatorului dependent, dispoziția propusă având caracter imperativ.

Pe de altă parte, potrivit Legii nr. 487/2002, măsura internării nevoluntare *poate* fi dispusă, la propunerea medicului psihiatru, de o comisie special constituită la nivelul unității medicale. Potrivit acestei soluții legislative, atât medicul psihiatru, cât și comisia pot aprecia asupra *oportunității* formulării propunerii, respectiv dispunerii măsurii internării nevoluntare. Decizia de internare nevoluntară a comisiei este supusă confirmării judecătorei în a cărei circumscripție se află unitatea medicală, instanța având posibilitatea să confirme, respectiv să dispună încetarea internării medicale nevoluntare.

Propunerea legislativă analizată nu este conciliabilă nici cu procedura prevăzută în caz de urgență, potrivit art. 63 din Legea nr. 487/2002, când medicul psihiatru poate dispune el însuși această măsură, ca urmare a analizării *oportunității* internării nevoluntare, decizie care este supusă revizuirii comisiei, după care confirmării judecătorei.

În continuare, cu privire la situațiile în care poate fi dispusă internarea medicală nevoluntară, Comisia a constatat că ipotezele menționate în propunerea legislativă sunt fundamental diferite de cele prevăzute de legea cadru, care la art. 54 prevede că o persoană poate fi internată prin procedura de internare nevoluntară numai dacă un medic psihiatru abilitat hotărăște că persoana suferă de o tulburare psihică și consideră că:

a) din cauza acestei tulburări psihice există pericolul iminent de vătămare pentru sine sau pentru alte persoane;

b) în cazul unei persoane suferind de o tulburare psihică gravă, neinternarea ar putea antrena o gravă deteriorare a stării sale sau ar împiedica să i se acorde tratamentul adecvat.

Raportat la cele arătate, din perspectiva tehnicii legislative Comisia a apreciat că propunerea legislativă nu poate fi adoptată în forma transmisă, întrucât prin opțiunea de derogare selectivă, exclusiv de la art. 53 din Legea nr. 487/2002, se naște un concurs de texte legale dificil de aplicat în practică.

Mai mult decât atât, modalitatea propusă de completare a legii, prin inserarea unui nou alineat după alineatul (2) al articolului 22 din Legea nr. 143/2000, ar putea fi reanalizată, întrucât programul integrat de asistență a persoanelor consumatoare de droguri este gestionat de centrele de prevenire, evaluare și consiliere antidrog din cadrul Agenției Naționale Antidrog, în timp ce internarea nevoluntară, la care se referă propunerea legislativă, se realizează într-o unitate medicală. Astfel, intercalarea unor prevederi referitoare la internarea nevoluntară între prevederile care se referă la activitățile gestionate de acest organism sunt de natură a crea confuzie, cu rezultatul neaplicării ori aplicării greșite a acestor dispoziții legale.

Comisia a mai constatat folosirea unor termeni juridici care nu mai sunt de actualitate, respectiv „pacientul (...) pus sub interdicție”, în condițiile în care prin Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative, punerea sub interdicție a fost înlocuită cu alte măsuri de ocrotire, respectiv tutela specială și consilierea judiciară.

Din perspectiva fondului propunerii, măsura propusă i-ar viza numai pe destinatarii Legii nr. 143/2000, respectiv pe acele persoane cu privire la care există suspiciunea că sunt consumatoare de droguri.

Or, în contextul reținerii unei infracțiuni și desfășurării unui proces penal, Comisia a apreciat că măsurile procesuale care pot fi dispuse, *i.e.* obligarea provizorie la tratament medical, internarea medicală provizorie, pot fi suficiente pentru atingerea scopului urmărit de către inițiator.

De altfel, suspectul sau inculpatul consumator cronic de substanțe psihoactive poate fi supus, în mod provizoriu, acestor măsuri procesuale, dacă luarea lor conduce la înlăturarea unui pericol concret și actual pentru siguranța publică, condiții care coincid parțial cu cele propuse pentru măsura internării nevoluntare.

În altă ordine de idei, Comisia a reținut că destinatarii Legii nr. 487/2002 sunt persoanele cu tulburări psihice, respectiv cele care prezintă un dezechilibru psihic sau cele insuficient dezvoltate psihic ori dependente de substanțe psihoactive, ale căror manifestări se încadrează în criteriile de diagnostic în vigoare pentru practica psihiatrică. Or încadrarea *ipso facto* în această categorie a consumatorului ori chiar a consumatorului dependent este discutabilă în lipsa altor elemente, existând riscul utilizării în mod inadecvat a unui mecanism care presupune o ingerință gravă în drepturile și libertățile persoanei. Concluzia este cu atât mai evidentă cu cât propunerea s-ar aplica și minorului ori persoanei ocrotite, fără a fi relevant dacă aceștia suferă de o tulburare psihică ori dacă se află doar la prima încercare a substanțelor interzise.

Internarea nevoluntară este o măsură aplicată și în alte sisteme juridice, iar condițiile de impunere, gravitatea ingerinței în dreptul la libertate și viață privată, precum și garanțiile procedurale au fost examinate pe larg în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, cu titlu de exemplu, în cauza *Winterwerp împotriva Olandei* (6301/73) instanța europeană a stabilit condițiile care trebuie îndeplinite pentru o internare nevoluntară legală, *i.e.* existența unei boli mintale reale, prezentarea unui risc pentru sine sau pentru alții și necesitatea internării pentru tratament. Internarea nevoluntară trebuie să fie o măsură proporțională în raport cu gravitatea afecțiunii mintale și cu riscurile pe care le prezintă persoana, aceasta, justificată de o nevoie reală, fiind ultima soluție disponibilă (*X împotriva Finlandei*, 34806/04).

Totodată, persoana internată nevoluntar într-o instituție medicală, fără o evaluare corespunzătoare și actualizată a sănătății mintale, încalcă articolul 5 CEDO referitor la dreptul la libertate (*Stanev împotriva Bulgariei*, 36760/06).

Așadar, măsura internării nevoluntare trebuie însoțită de garanții procedurale corespunzătoare, stabilirea unei astfel de măsuri în mod imperativ, fără posibilitatea de a aprecia asupra oportunității acesteia, în lipsa unei evaluări judiciare și a posibilității de a contesta internarea, reprezentând încălcarea dreptului la libertate.

Tocmai de aceea, ca orice măsură care presupune un grad ridicat de intruziune în drepturile și libertățile persoanei, internarea nevoluntară poate fi dispusă numai dacă este impusă de pericolul pe care persoana îl reprezintă pentru ea însăși ori pentru societate și este necesară raportat la scopul urmărit.

Cu privire la testul necesității, măsura internării nevoluntare nu poate fi în nicio situație justificată pe ineficiența unui organism care gestionează măsurile de prevenire și recuperare mai puțin constrângătoare. Așadar, chiar considerând corectă concluzia cuprinsă în expunerea de motive cu privire la rezultatele slabe obținute de Agenția Națională Antidrog ca urmare a desfășurării programelor mai puțin intruzive de recuperare a toxicomanilor, aceasta nu poate reprezenta motivul instituirii unei măsuri de o gravitate extremă cum este internarea nevoluntară.

Prin urmare, un demers legislativ care presupune instituirea unor măsuri cu impact major asupra drepturilor și libertăților persoanei nu poate fi justificat doar pe faptul că instituțiile statului cu atribuții specifice în această privință nu și-au dovedit eficiența.

În raport de cele arătate, Comisia a apreciat că propunerea legislativă nu poate fi adoptată în forma transmisă.

Cu deosebită considerație,

Secretar general
Judecător Andrei Simona Uzlău

